

USTAWA

z dnia _____ 2008 r.

o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.¹) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 104 ust. 5 po pkt 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) nie posiada tabeli wynagrodzeń, w przypadkach określonych w art. 110⁹ ust. 2.”;

2) po art. 107 dodaje się art. 107¹ w brzmieniu:

„Art. 107¹. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wskazuje, w drodze rozporządzenia, organizację zbiorowego zarządzania uprawnioną do poboru wynagrodzeń określonych w zatwierdzonych tabelach wynagrodzeń, o których mowa w art. 110⁹ ust. 3 oraz maksymalną wysokość kosztów inkasa i repartycji, jakie ta organizacja będzie mogła potrącić z inkasowanych kwot, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia efektywnego poboru wynagrodzeń i ich wypłaty uprawnionym oraz rzeczywiste koszty inkasa i repartycji wynagrodzeń.”;

3) uchyla się art. 108;

4) uchyla się art. 109;

5) art. 110 otrzymuje brzmienie:

„Art. 110. Wysokość wynagrodzeń dochodzonych w zakresie zbiorowego zarządzania przez organizację zbiorowego zarządzania powinna uwzględniać wysokość wpływów osiągniętych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych.”;

6) rozdział 12¹ oznacza się jako rozdział 12², a artykuły oznaczone numerami 110¹-110⁷ oznacza się numerami 110¹⁷-110²³. Użyte w tym rozdziale wyrazy „art.110¹” i „art. 110³” zastępuje się odpowiednio wyrazami „art. 110¹⁷” i „art. 110¹⁹”;

7) po rozdziale 12 dodaje się rozdział 12¹ w brzmieniu:

---

¹ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 122 i Nr 181, poz. 1293.

„Rozdział 12¹
Postępowanie przed Komisją Prawa Autorskiego

Oddział 1. Przepisy ogólne

Art. 110¹.

1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powołuje Komisję Prawa Autorskiego, zwaną dalej „Komisją”.
2. Do zadań Komisji należy:
  - 1) rozpatrywanie spraw o zatwierdzanie tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych;
  - 2) rozstrzyganie sporów dotyczących stosowania tabel, o których mowa w pkt 1;
  - 3) rozstrzyganie sporów związanych z zawarciem umowy, o której mowa w art. 21¹ ust. 1;
  - 4) wskazywanie organizacji właściwej w rozumieniu ustawy, w przypadku, o którym mowa w art. 107;
  - 5) rozpatrywanie spraw o odtworzenie akt, uzupełnienie, sprostowanie lub wykładnię orzeczenia Komisji.
3. O ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej, do postępowań przed Komisją stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

Art. 110².

1. Komisja składa się z trzydziestu arbitrów powoływanych w odpowiedniej proporcji spośród kandydatów, o których mowa w ust. 2.
2. Kandydatów na arbitrów Komisji przedstawiają organizacje zbiorowego zarządzania, stowarzyszenia twórców, artystów wykonawców, producentów oraz podmioty zrzeszające użytkowników korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, w terminie wyznaczonym przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, nie krótszym niż 14 dni od dnia publikacji ogłoszenia w drukowanych dziennikach o zasięgu ogólnopolskim.
3. Arbiter Komisji w wykonywaniu swych funkcji jest niezależny.
4. Mandat arbitra Komisji trwa 3 lata. Członkowie zespołu orzekającego zachowują mandat do czasu wydania przez zespół orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.
5. Arbiter Komisji nie może bez ważnych powodów odmówić pełnienia funkcji członka zespołu orzekającego oraz przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego Komisji.
6. Przed upływem terminu określonego w ust. 4 mandat arbitra Komisji wygasa w przypadku śmierci arbitra lub jego odwołania przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Odwołanie arbitra następuje w przypadku:
  - 1) zrzeczenia się pełnienia funkcji członka Komisji,
  - 2) skazania prawomocnym wyrokiem karnym, orzeczenia pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej,

- 3) choroby uniemożliwiającej pełnienie funkcji członka Komisji.
7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powołuje nowego arbitra, na zasadach określonych w ust. 1 i 2. Mandat nowo powołanego arbitra wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych arbitrów Komisji, z zastrzeżeniem przepisu ust. 4 zdanie drugie.
8. W przypadku, gdy arbiter, o którym mowa w ust. 6, był członkiem zespołu orzekającego Komisji, nowy członek zespołu orzekającego jest powoływany zgodnie z zasadami określonymi dla danego postępowania.
9. Do czasu powołania nowego członka zespołu orzekającego Komisji, zgodnie z ust. 8, zawieszeniu podlega postępowanie przed tym zespołem.
10. Członkom zespołów orzekających Komisji przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie:
  - 1) za udział w orzekaniu w sprawach, o których mowa w art. 110¹ w ust. 2 pkt 1, w wysokości dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w kwartale poprzedzającym złożenie wniosku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski";
  - 2) za udział w orzekaniu w sprawach, o których mowa w art. 110¹ w ust. 2 pkt 2-4, w wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1;
  - 3) za udział w orzekaniu w sprawach o odtworzenie akt w wysokości 1/3 przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1.
11. Wynagrodzenie określone w ust. 10, wypłacane jest ze środków, o których mowa w art. 110⁶ ust. 1, po zakończeniu każdej sprawy. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, wynagrodzenie wypłacane jest członkom zespołu orzekającego Komisji, proporcjonalnie do liczby posiedzeń, w których brali udział.
12. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ogłasza w w dzienniku urzędowym oraz Biuletynie Informacji Publicznej nazwiska arbitrów wchodzących w skład Komisji.

Art. 110³.

1. W terminie 14 dni od dnia powołania składu Komisji, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zwołuje posiedzenie Komisji, na którym arbitrzy dokonują wyboru przewodniczącego Komisji. Wybór dokonywany jest większością 2/3 głosów w obecności co najmniej 2/3 liczby arbitrów Komisji. W przypadku niedokonania wyboru przewodniczącego na posiedzeniu Komisji, w terminie 14 dni, przewodniczącego powołuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
2. Zastępca przewodniczącego Komisji jest wybierany i odwoływany na wniosek przewodniczącego Komisji, który wskazuje kandydata na to stanowisko, na zasadach określonych w ust. 1.
3. Wniosek o odwołanie arbitra z funkcji przewodniczącego Komisji, ze wskazaniem kandydatów na te stanowiska, może złożyć co najmniej dziesięciu arbitrów.
4. W terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3, przewodniczący Komisji zwołuje posiedzenie Komisji, na którym poddawany jest on pod głosowanie według zasad określonych w ust. 1.
5. Przewodniczący Komisji oraz jego zastępca nie mogą być członkami zespołów orzekających Komisji.

Art. 110⁴.

1. Obsługę techniczno-organizacyjną Komisji zapewnia wyodrębniona w tym celu komórka organizacyjna w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady działania Komisji, uwzględniając konieczność zapewnienia szybkości postępowania i przejrzystości stosowanych procedur.

Art. 110⁵. Przewodniczącemu Komisji i jego zastępcy przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości dwukrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, za poprzedni kwartał, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wypłacane z budżetu państwa.

Art. 110⁶.

1. Rozpoznawanie spraw należących do właściwości Komisji podlega opłatom, które powinny być wniesione wraz z wnioskiem o ich rozpoznanie, w wysokości:
  - 1) dziesięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w kwartale poprzedzającym złożenie wniosku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” – w sprawach, o których mowa w art. 110¹ ust. 2 pkt 1;
  - 2) trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 – w sprawach, o których mowa w art. 110¹ ust. 2 pkt 2-4;
  - 3) przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 – w sprawach o odwołaniu akt.
2. W wypadku niewniesienia opłat, o których mowa w ust. 1, przewodniczący Komisji wzywa do ich uiszczenia w terminie tygodnia, a po bezskutecznym upływie tego terminu wnioski pozostawia się bez biegu.

Art. 110⁷.

1. Orzeczenia zespołu orzekającego Komisji zapadają bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej 2/3 liczby członków zespołu orzekającego.
2. Orzeczenie zespołu orzekającego powinno zawierać: datę wydania, skład zespołu orzekającego, oznaczenie stron i przedmiotu rozstrzygnięcia, treść rozstrzygnięcia oraz jego uzasadnienie.

Oddział 2. Zatwierdzanie tabel wynagrodzeń

Art. 110⁸.

1. Sprawy o zatwierdzanie tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych rozpatruje zespół orzekający Komisji w składzie pięcioosobowym.
2. Z zastrzeżeniem ust. 5, w terminie 7 dni od otrzymania wniosku w sprawie, o której mowa w ust. 1, przewodniczący Komisji wyznacza, z listy arbitrów Komisji, do

zespołu orzekającego dwóch arbitrów przedstawionych do Komisji przez organizację zbiorowego zarządzania, stowarzyszenia twórców, artystów wykonawców lub producentów oraz dwóch arbitrów przedstawionych do Komisji przez podmioty zrzeszające użytkowników korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych.

3. Arbitrzy wyznaczeni zgodnie z ust. 2, na posiedzeniu zwołanym przez przewodniczącego Komisji, wybierają przewodniczącego zespołu orzekającego z listy arbitrów Komisji, bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej 3 arbitrów.
4. Jeżeli arbitrzy nie wybiorą przewodniczącego zespołu orzekającego w terminie 1 miesiąca od daty ich wyznaczenia do zespołu orzekającego, zostanie on wyznaczony przez przewodniczącego Komisji.
5. Postępowania w sprawie o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na określonym polu eksploatacji toczą się przed tym samym zespołem orzekającym.

Art. 110⁹.

1. Wniosek o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych objętych zbiorowym zarządzaniem składa organizacja zbiorowego zarządzania.
2. Organizacja zbiorowego zarządzania jest zobowiązana do przedłożenia Komisji do zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych w przypadkach, o których mowa w art. 21¹ ust. 1 i art. 70 ust. 3, oraz na polu eksploatacji publiczne odtwarzanie, w przypadkach o których mowa w ust. 3.
3. Sprawy z wniosków o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na polu eksploatacji publiczne odtwarzanie utworów i przedmiotów praw pokrewnych za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza oraz nadawanych w programach radiowych lub telewizyjnych podlegają wspólnemu rozpoznaniu w ramach jednego postępowania:
  - 1) prowadzonego odrębnie w odniesieniu do korzystania z utworów muzycznych i słowno-muzycznych oraz związanych z nimi praw pokrewnych;
  - 2) prowadzonego odrębnie w odniesieniu do korzystania z utworów audiowizualnych oraz związanych z nimi praw pokrewnych.
4. Wniosek o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń powinien zawierać:
  - 1) określenie pola eksploatacji, którego dotyczy tabela wynagrodzeń;
  - 2) określenie kategorii utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, której dotyczy tabela wynagrodzeń;
  - 3) określenie podmiotów uprawnionych w imieniu, których wnioskodawca działa;
  - 4) określenie wysokości stawki wynagrodzenia, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Organizacja zbiorowego zarządzania we wnioskach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń, o których mowa w ust. 1 i 2, ma obowiązek przedstawić niższe stawki wynagrodzeń obowiązujące instytucje kultury i oświatowe korzystające z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w zakresie prowadzonej przez nie działalności statutowej, jeżeli to korzystanie nie łączy się z osiąganiem korzyści majątkowych.
6. Stronami postępowania w sprawach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń są:
  - 1) wnioskodawca;

- 2) inne organizacje zbiorowego zarządzania, które w udzielonym im zezwoleniu, o którym mowa w art. 104 ust. 2 pkt 2, wskazane mają pola eksploatacji, których dotyczą tabele wynagrodzeń;
  - 3) podmioty zraszające użytkowników korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, których działalność obejmuje pola eksploatacji wynikające z tabel, o ile złożą wnioski o udział w tym postępowaniu.
7. Przewodniczący zespołu orzekającego Komisji zamieszcza w co najmniej dwóch drukowanych dziennikach o zasięgu ogólnokrajowym ogłoszenie o wszczęciu postępowania w sprawie zatwierdzenia tabel wynagrodzeń i wzywa zainteresowane organizacje zraszające użytkowników korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych do wstępowania do postępowania, wyznaczając termin nie krótszy niż 1 miesiąc od dnia opublikowania ogłoszenia.

Art. 110¹⁰.

1. Zespół orzekający wydając orzeczenie zatwierdza, odmawia zatwierdzenia albo zmienia tabele wynagrodzeń za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, biorąc pod uwagę w szczególności kryteria określone w art. 110, zebrany w sprawie materiał dowodowy, stanowiska stron postępowania oraz uzasadniony interes społeczny.
2. Zatwierdzone tabele wynagrodzeń określają stałe stawki wynagrodzeń.
3. W przypadku, o którym mowa w art. 110⁹ ust. 3, orzeczenie zespołu orzekającego Komisji wskazuje kwotę obciążenia użytkowników oraz udział poszczególnych kategorii uprawnionych w tej kwocie.
4. Zatwierdzone tabele wynagrodzeń publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
5. Organizacje zbiorowego zarządzania do dnia 15 lutego dokonują corocznej waloryzacji stawek wynagrodzeń w oparciu o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za ostatni rok oraz przekazują informację o zwaloryzowanych stawkach wynagrodzeń przewodniczącemu Komisji. Stawki te publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 110¹¹.

1. Strona niezadowolona z orzeczenia Komisji, wydanego na podstawie art. 110¹⁰ ust. 1, może w terminie 14 dni od doręczenia orzeczenia złożyć wnioski o przekazanie sprawy o zatwierdzenie tabeli do sądu.
2. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący Komisji przekazuje go niezwłocznie wraz z aktami sprawy do sądu.

Art. 110¹². W przypadku istotnej zmiany okoliczności stanowiących podstawę orzeczenia w sprawie zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, każdy kto ma interes prawny może złożyć wniosek o zmianę zatwierdzonej tabeli wynagrodzeń.

Art. 110¹³. Zastosowanie stawki innej niż wynikająca z zatwierdzonej tabeli wynagrodzeń może nastąpić wyłącznie na podstawie umowy zbiorowej zawartej między organizacją zbiorowego zarządzania i organizacją zrzeszającą użytkowników korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych.

Oddział 3. Wskazywanie organizacji właściwej w rozumieniu ustawy

Art. 110¹⁴.

1. Organizację właściwą w rozumieniu ustawy, w przypadkach, o których mowa w art. 107, wskazuje zespół orzekający w składzie dwóch arbitrów oraz przewodniczącego zespołu, wyznaczonych z listy arbitrów Komisji przez przewodniczącego Komisji.
2. Wniosek w sprawie, o której mowa w ust. 1, może złożyć:
  - 1) twórca lub artysta wykonawca;
  - 2) podmiot zrzeszający użytkowników korzystających z utworów lub artystycznych wykonań;
  - 3) organizacja zbiorowego zarządzania.
3. Stronami postępowania, o którym mowa w ust. 1, są:
  - 1) wnioskodawca;
  - 2) organizacje zbiorowego zarządzania, które na podstawie treści udzielonego im zezwolenia, o którym mowa w art. 104 ust. 2 pkt 2, zarządzają prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi tej samej kategorii utworów lub artystycznych wykonań na polu eksploatacji, którego dotyczy wniosek;
  - 3) podmioty zrzeszające użytkowników korzystających z utworów lub artystycznych wykonań, których działalność objęta jest zakresem wniosku, o ile złożą wniosek o udział w tym postępowaniu. Przepis art. 110⁹ ust. 7 stosuje się odpowiednio.
4. Od orzeczenia zespołu orzekającego wydanego w tym trybie w terminie 14 dni od jego doręczenia przysługuje odwołanie do sądu. W postępowaniu toczącym się wskutek wniesienia odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji.

Oddział 4. Postępowania sporne

Art. 110¹⁵.

1. Zespół orzekający w składzie dwóch arbitrów, wyznaczonych po jednym przez każdą ze stron z listy arbitrów Komisji oraz przewodniczącego zespołu orzekającego wybranego przez tak wyznaczonych arbitrów rozstrzyga spory dotyczące stosowania tabel wynagrodzeń oraz spory związane z zawarciem umowy, o której mowa w art. 21¹ ust. 1. Jeżeli jedna ze stron nie wyznaczy arbitra albo arbitrzy nie wybiorą przewodniczącego zespołu orzekającego, zostaną oni wyznaczeni przez przewodniczącego Komisji.
2. Do postępowania przed Komisją w sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu przed sądem polubownym.
3. Strona niezadowolona z orzeczenia zespołu orzekającego Komisji, o którym mowa w ust. 1, może w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wnieść powództwo do właściwego sądu.

4. Niepoddanie sporu do rozpoznania w trybie określonym w ust. 1 nie stanowi przeszkody do wniesienia powództwa do właściwego sądu.

Oddział 5. Pozostałe postępowania

Art. 110¹⁶.

1. Sprawy o odtworzenie akt rozpatrują zespoły orzekające w składzie dwóch arbitrów oraz przewodniczącego, wyznaczonych z listy arbitrów Komisji przez przewodniczącego Komisji.
2. Do postępowania przed Komisją w sprawie o odtworzenie akt stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w razie zaginięcia lub zniszczenia akt.
3. Sprawy o uzupełnienie, sprostowanie lub wykładnię orzeczenia Komisji rozpatruje zespół orzekający, który wydał orzeczenie w sprawie.
4. Od orzeczeń wydanych w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 3, nie przysługuje środek zaskarżenia.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U z 1964 r. Nr 43, poz. 296 z późn. zm. ²) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 519¹ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie - w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego oraz w sprawach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi - przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.”;

---

² Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699 oraz z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766, 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849 i Nr 247, poz. 1845.

2) w części pierwszej, w księdze drugiej, w tytule II, po dziale VI dodaje się dział VII w brzmieniu:

„Dział VII. Postępowanie w sprawach z zakresu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi

Art. 694⁹.

§ 1. Sądem właściwym do rozpoznawania spraw, o których mowa w art. 110¹¹ oraz 110¹⁴ ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.³) jest sąd okręgowy.

§ 2. Minister Sprawiedliwości wyznaczy, w drodze rozporządzenia, jeden sąd okręgowy właściwy do rozpoznawania spraw, o których mowa § 1.

§ 3. Wnioski, o których mowa w art. 110¹¹, ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz odwołanie, o którym mowa w art. 110¹⁴ ust. 5, tej ustawy wnosi się za pośrednictwem Komisji Prawa Autorskiego, zwanej dalej Komisją.

Art. 694¹⁰. Sąd, o którym mowa w art. 694⁹ § 2, rozpoznaje także zażalenia od innych orzeczeń zespołów orzekających Komisji wydanych w toku postępowania.

Art. 694¹¹. Zainteresowanymi w sprawie są wnioskodawca lub podmiot składający odwołanie, organizacje zbiorowego zarządzania, które w udzielonym im zezwoleniu, o którym mowa w art. 104 ust. 2 pkt 2, wskazane mają pola eksploatacji, których dotyczy wnioski lub odwołanie oraz podmioty zrzeszające użytkowników korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, których działalność objęta jest zakresem wniosku.

Art. 694¹². Sąd wydając postanowienie w sprawach, o których mowa w art. 110¹¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, utrzymuje w mocy orzeczenie zespołu orzekającego Komisji albo uchyla je w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.⁴) po art. 67 dodaje się art. 67¹ w brzmieniu:

„Art. 67¹.

1. Opłatę stałą w kwocie 1.000 złotych pobiera się od wniosku o przekazanie do sądu sprawy o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych.
2. Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od odwołania od orzeczenia zespołu orzekającego Komisji Prawa Autorskiego w sprawie o wskazanie organizacji

³ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 122 i Nr 181, poz. 1293.

⁴ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 126, poz. 876 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 123, Nr 82, poz. 560, Nr 123, poz. 849, Nr 125, poz. 873 i Nr 191, poz. 1371.

właściwej w rozumieniu art. 107 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.⁵).”.

Art. 4.

1. W terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powoła Komisję Prawa Autorskiego, na zasadach określonych w art. 110² ust. 1 i 2 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
2. Z dniem powołania Komisji Prawa Autorskiego zgodnie z ust. 1 wygasają mandaty arbitrów, powołanych na dotychczasowych zasadach, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Postępowania w sprawach sporów o stosowanie zatwierdzonych tabel wynagrodzeń oraz związanych z zawarciem umowy, o której mowa w art. 21¹ ust.1 ustawy wymienionej w art. 1, wszczęte przed wejściem w życie niniejszej ustawy toczą się na podstawie dotychczasowych przepisów. Arbitrzy wyznaczeni do zespołów orzekających w tych sprawach zachowują mandat do dnia wydania orzeczenia.
4. Postępowania toczące się na podstawie dotychczasowych przepisów w sprawach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń oraz w sprawach wskazywania organizacji właściwej, w rozumieniu art. 107 ustawy wymienionej w art. 1, zostają umorzone z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.
5. Wniosek, o którym mowa w art. 110⁹ ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, organizacja zbiorowego zarządzania składa w terminie 6 miesięcy od powołania Komisji Prawa Autorskiego zgodnie z ust. 1.
6. Jeżeli w terminie określonym w ust. 5 organizacja zbiorowego zarządzania nie złoży wniosku o zatwierdzenie tabeli przewodniczący Komisji Prawa Autorskiego wezwie ją do złożenia wniosku w terminie 1 miesiąca pod rygorem cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w art. 104 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1.
7. Tabele wynagrodzeń zatwierdzone na podstawie dotychczasowych przepisów tracą moc z upływem 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 4, który wchodzi w życie z dniem określonym w art. 4 ust. 7.

---

⁵ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 122 i Nr 181, poz. 1293.

Uzasadnienie

I. Część ogólna

Projektowana ustawa jest konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 stycznia 2006 r., sygn. akt SK 40/04 (Dz. U. Nr 21, poz. 164), w którym za niezgodny z Konstytucją RP został uznany art. 108 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, Nr 21, poz. 164 i Nr 94, poz. 658), zwanej dalej „ustawą o prawie autorskim”. Zgodnie z orzeczeniem Trybunału, przepis ten utracił moc obowiązującą z dniem 1 września 2006 r.

Zakwestionowana regulacja dotyczyła postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego w przedmiocie zatwierdzania przedstawianych przez organizacje zbiorowego zarządzania tabel wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub artystycznych wykonań. Głównym zarzutem sędziów Trybunału był brak możliwości uczestniczenia w tym postępowaniu w charakterze strony użytkowników praw autorskich lub pokrewnych. Ich udział nie był bowiem zagwarantowany z mocy prawa – zależał on od uznania organizacji zrzeszającej użytkowników przez organ administracyjny za stronę lub podmiot na prawach strony. Wynikało to z odpowiedniego stosowania, zgodnie z art. 108 ust. 4 ustawy o prawie autorskim, przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. K.p.a. wskazuje podmioty, które mogą wszcząć postępowanie i podmioty, które mogą do niego przystąpić. W związku z brzmieniem art. 28 k.p.a. oraz ustalonym orzecznictwem sądów administracyjnych, stroną w postępowaniu o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń była tylko organizacja zbiorowego zarządzania, która złożyła wniosek o zatwierdzenie tabel. Zgodnie z art. 31 k.p.a., do postępowania administracyjnego może wstąpić na prawach strony organizacja społeczna, jeżeli jest to uzasadnione jej celami statutowymi i gdy przemawia za tym interes społeczny.

W praktyce Komisji Prawa Autorskiego, ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego jako organu odwoławczego oraz sądów administracyjnych organizacje zrzeszające użytkowników były dopuszczane do postępowań na prawach strony. Nie gwarantowało to jednak możliwości uczestnictwa użytkowników w procesie tworzenia tabel, co nie dawało im równej pozycji jako uczestnikom postępowań. Użytkownicy mieli bowiem wyłącznie prawo do składania wniosków i przedstawiania stanowisk, które mogły być wzięte pod uwagę przez organ jedynie jako środek dowodowy i jako taki – swobodnie przez organ oceniane. Jeżeli nawet takie stanowisko zostało dopuszczone przez organ, to nie było ono równoprawne ze stanowiskiem przedstawicieli właścicieli praw. Brak takiego równouprawnienia uniemożliwiał skontrolowanie, w ramach kontroli sądownoadministracyjnej, prawidłowości zastosowania przez Komisję art. 109 ustawy o prawie autorskim, określającego charakter zatwierdzanych stawek wynagrodzeń.

Ponadto, udział użytkowników w postępowaniu nie był zagwarantowany z mocy prawa – zależał on od uznania organizacji zrzeszającej użytkowników przez organ administracyjny za stronę lub podmiot na prawach strony.

Prawidłowy projekt tabel wynagrodzeń, zdaniem Trybunału, to taki, który został sporządzony przy równoprawnym współudziale przedstawicieli obu stron przyszłych potencjalnych umów. Zatwierdzenie w trybie publicznoprawnym tabel wynagrodzeń wywołuje bowiem, w pewnym zakresie, skutki podobne do przepisów powszechnie obowiązujących (organizacja zbiorowego zarządzania w umowach z podmiotami korzystającymi nie mogła skutecznie przyjąć stawki niższej niż wskazana w tabelach).

Jednakże sam proces zatwierdzania następował w trybie przewidzianym dla rozstrzygnięcia spraw indywidualnych i konkretnych. Uchylona regulacja, zdaniem Trybunału, takiego równouprawnienia nie zapewniała i przez to została uznana za niezgodną z art. 20, art. 22 w związku z art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji RP.

Równocześnie należy podkreślić, iż Trybunał potwierdził istotne znaczenie stawek wynagrodzeń określonych w zatwierdzonych tabelach, zarówno dla przyszłych jak i aktualnych umów dotyczących obrotu prawami autorskimi. Nie zakwestionował także charakteru Komisji Prawa Autorskiego, jako organu władzy publicznej. Dlatego projekt ustawy, pomimo dokonywania zasadniczej reformy procedury zatwierdzania stawek wynagrodzeń, utrzymuje instytucję Komisji i reprezentatywnych zespołów orzekających, które dokonywałyby zatwierdzania tabel na pierwszym etapie postępowania. Natomiast na etapie dalszym – o ile zostanie złożony stosowny wniosek – tabele będzie zatwierdzał sąd powszechny. Zarówno postępowanie przed Komisją, jak i sądem, toczyć się będzie według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, a organy orzekające będą miały prawo do merytorycznej ingerencji w treść tabel przedstawionych do zatwierdzenia.

Ustawa określi także charakter samych stawek (będą to stawki stałe), możliwość ich zmiany oraz stosowania – w określonym przypadku – stawek odmiennych. Nowością będzie też obowiązek przedstawienia tabel wynagrodzeń na tych polach eksploatacji, na których pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania jest obligatoryjne z mocy prawa lub wymuszone charakterem eksploatacji. Przedstawione rozwiązania zapewnią także, że tabele wynagrodzeń różnych organizacji dotyczące tych samych pól eksploatacji będą miały spójny charakter i będą uwzględniać poziom obciążeń użytkowników z tytułu wynagrodzeń za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych.

Ponieważ ustawa stanowi całościową reformę organizacji i postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego, wprowadzone zostaną także zmiany w zakresie pozostałych postępowań przed Komisją, czyli sporów związanych ze stosowaniem tabel i umów dotyczących reemisji oraz wyznaczania organizacji właściwej. Zmiany te przede wszystkim doprecyzowują obecne regulacje w tym zakresie. Komisja otrzyma też kompetencję do rozpatrywania innych spraw, mających charakter formalny lub interpretacyjny, takich jak odtwarzanie akt oraz uzupełnianie, sprostowanie lub dokonywanie wykładni jej orzeczeń. Potrzeba takiej regulacji wynikła z dotychczasowej praktyki Komisji.

Ta całościowa i mocno rozbudowana w stosunku do obecnej regulacja zostanie zamieszczona w odrębnym rozdziale ustawy o prawie autorskim – po rozdziale dotyczącym organizacji zbiorowego zarządzania, z którymi działalność Komisji Prawa Autorskiego jest nierozzerwalnie związana.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż projektowana ustawa odpowiada nie tylko na wytyczne Trybunału Konstytucyjnego, ale stanowi też realizację większości postulatów zgłaszanych podczas dyskusji nad poprzednim rządowym projektem ustawy regulującej tę materię, złożonym w poprzedniej kadencji Sejmu. Analiza zgłoszonych do niej uwag, zarówno na etapie konsultacji społecznych jak i wysłuchania publicznego w Sejmie, wykazała konieczność przygotowania całkowicie nowej propozycji, przez co poprzednia nie uzyskała rekomendacji Rządu i w obecnej kadencji Sejmu prace nad nią nie były kontynuowane.

II. Część szczegółowa

1. Ukształtowanie Komisji Prawa Autorskiego

Komisja Prawa Autorskiego pozostanie w formule listy arbitrów, powoływanej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (projektowany art. 110¹ ust. 1 ustawy o prawie autorskim) i najwyższym możliwym stopniu od niego niezależnej. Kandydatów na arbitrów przedstawiać będą mogły organizacje zbiorowego zarządzania, stowarzyszenia twórców, artystów wykonawców, producentów oraz podmioty zrzeszające użytkowników korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych (art. 110² ust. 2), dzięki czemu zostanie zapewniony reprezentatywny charakter zespołów orzekających. Komisja zostanie także liczebnie zmniejszona – z obecnych 40 do 30 (art. 110² ust. 1). W związku z planowaną kumulacją kilku postępowań przed jednym zespołem orzekającym oraz dotychczasową liczbą zgłoszeń kandydatów na arbitrów, taka liczba wystaje się wystarczająca. Lista arbitrów będzie powszechnie dostępna – zostanie ogłoszona w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 110² ust. 12).

Mandat arbitra Komisji trwać będzie, podobnie jak obecnie, 3 lata. Jednak – co jest podyktowane praktycznym wymogiem nie przerywania postępowań w związku z upływem kadencji – członkowie zespołu orzekającego zachowają mandat do czasu wydania przez zespół orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie (art. 110² ust. 4). Ustawa określi ponadto przypadki wygaśnięcia mandatu arbitra i procedurę powołania na to miejsce nowego (art. 110² ust. 6-9), a także wysokość wynagrodzenia arbitrów za udział w orzekaniu (jednorazowego, za udział w jednej sprawie), na które środki uzyskiwane będą z opłat od poszczególnych wniosków (art. 110² ust. 10 i 11 oraz art. 110⁶ ust. 1).

Pracami Komisji jako całości kierować będzie wybierany przez arbitrów przewodniczący. W wypadku braku zgody co do osoby przewodniczącego powoła go minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 110³ ust. 1). Kandydata na zastępcę przewodniczącego wskaże przewodniczący Komisji. Tryb jego zatwierdzenia będzie taki sam jak dla wyboru przewodniczącego (art. 110³ ust. 2). Przewodniczący, a na wniosek przewodniczącego także jego zastępca, będą mogli być odwołani przez Komisję, pod warunkiem wskazania nowych kandydatów na te stanowiska (art. 110³ ust. 3 i 4). Takie „konstruktywne wotum nieufności” pozwoli uniknąć paraliżu prac Komisji przy braku zgody co do następców.

Z uwagi na ich kompetencje w zakresie wyznaczania członków zespołów orzekających, przewodniczący Komisji i jego zastępca nie będą mogli w tych zespołach zasiadać (art. 110³ ust. 4). Za pełnione funkcje otrzymają wynagrodzenie z budżetu państwa (art. 110⁵).

Administracyjną obsługę, a przez to sprawniejsze działanie Komisji, zapewni utworzona w tym celu komórka organizacyjna w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 110⁴ ust. 1). Na podstawie dotychczasowych doświadczeń szacuje się, iż wystarczające do tego celu będzie utworzenie trzech nowych etatów.

Szczegółowe zasady działania Komisji określi minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w drodze rozporządzenia (art. 110⁴ ust. 2).

2. Postępowanie przed Komisją – zasady ogólne

Wskazywanie kandydatów na arbitrów przez organizacje reprezentujące często sprzeczne ze sobą interesy ma na celu zapewnienie reprezentatywności zespołów orzekających. W każdym przypadku będzie to skład nieparzysty, złożony z arbitrów wskazanych przez obie kategorie organizacji. Arbitrzy mają jednak obowiązek zachowania niezależności w wykonywaniu swych funkcji (art. 110² ust. 3).

Arbitrów do konkretnej sprawy wyznaczać będzie przewodniczący Komisji (w sprawach tabel wynagrodzeń – art. 110⁸ ust. 2, wskazywania organizacji właściwej – art. 110¹⁴ ust. 1 oraz odtworzenia akt – art. 110¹⁶ ust. 1), a w postępowaniach spornych – strony sporu (art. 110¹⁵ ust. 1). Przewodniczącego zespołu – w zależności od rodzaju postępowań i uwzględniając ich charakter – będą wybierać tak wyznaczeni arbitrzy (w przypadku zatwierdzania tabel wynagrodzeń – art. 110⁸ ust. 3 oraz w postępowaniach spornych – art. 110¹⁵ ust. 1) lub przewodniczący Komisji (przy zatwierdzaniu tabel jeśli nie wybiorą go wyznaczeni do zespołu arbitrzy – art. 110⁸ ust. 4 oraz przy wskazywaniu organizacji właściwej – art. 110¹⁴ ust. 1 i odtwarzaniu akt – art. 110¹⁶ ust. 1).

Z wyjątkiem spraw spornych, które będą rozpatrywane na podstawie przepisów k.p.c. o sędzie polubownym (art. 110¹⁵ ust. 2), oraz spraw o odtworzenie akt (art. 110¹⁶ ust. 2), do postępowań przed Komisją stosować się będzie odpowiednio przepisy k.p.c. o postępowaniu nieprocesowym (art. 110¹ ust. 3). Zrealizuje to postulat równouprawnienia stron postępowania, zgłaszany przede wszystkim w omawianym wcześniej wyroku TK. W postępowaniach w sprawie zatwierdzenia tabel wynagrodzeń oraz o wskazania organizacji właściwej stronami, z mocy prawa, będą – oprócz wnioskodawcy – inne organizacje zbiorowego zarządzania, działające na polu eksploatacji, którego dotyczy wnioski oraz organizacje zrzeszające użytkowników korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych (art. 110⁹ ust. 6 i art. 110¹⁴ ust. 3). Z punktu widzenia ekonomiki postępowania zasadne jest dopuszczenie jako stron organizacji użytkowników, nie zaś użytkowników indywidualnych.

Komisja (zespoły orzekające) będzie podejmować decyzje większością głosów, będzie także mogła pracować w niepełnym składzie. Ustawa określi minimalną liczbę głosów konieczną do podjęcia decyzji (wydania orzeczenia) oraz niezbędne kworum zarówno w odniesieniu do wyboru przewodniczącego Komisji i jego zastępcy (art. 110³ ust. 1), jak i w odniesieniu do prac zespołów orzekających (art. 110⁷ ust. 1).

3. Zatwierdzanie tabel wynagrodzeń

3.1. Etap postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego

Rola Komisji Prawa Autorskiego w sprawach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń ulegnie zmianie w stosunku do dotychczasowej regulacji (uchylonej na mocy wyroku TK).

Postępowanie przed pięcioosobowym zespołem orzekającym będzie pierwszym etapem tego postępowania (oczywiście gdy jego wynikiem będzie orzeczenie satysfakcjonujące wszystkie strony będzie to także etap ostatni).

Podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o zatwierdzenie tabeli pozostanie organizacja zbiorowego zarządzania. Tabele będą mogły obejmować, poza prawami autorskimi, także wszystkie prawa pokrewne (art. 110⁹ ust. 1), a nie tylko artystyczne wykonania, jak dotychczas. W określonych przypadkach obligatoryjnego pośrednictwa organizacji (tj. przy zawieraniu umów o reemisję i wypłacie niektórych rodzajów wynagrodzenia dla współtwórców utworu audiowizualnego), a więc w przypadkach, gdy użytkownik jest z mocy prawa zobligowany do zawarcia umowy z organizacją, organizacja ta będzie miała obowiązek przedstawienia takiej tabeli do zatwierdzenia. Takie rozwiązanie przyczyni się do znacznego uporządkowania rynku. Niezrealizowanie obowiązku będzie stanowić przesłankę do cofnięcia organizacji zezwolenia na zbiorowe zarządzanie (art. 104 ust. 5 pkt 3).

Obowiązek będzie dotyczył też utworów muzycznych i słowno muzycznych, utworów audiowizualnych oraz związanych z tymi kategoriami twórczości przedmiotów praw pokrewnych, w przypadku ich odtwarzania za pomocą wprowadzonego do obrotu

egzemplarza oraz odtwarzania tych utworów i przedmiotów praw pokrewnych nadawanych w programach radiowych i telewizyjnych (art. 110⁹ ust. 2 i 3). Są to sytuacje, w której z jednej strony z uwagi na dużą liczbę uprawnionych pośrednictwo organizacji jest niezbędne, z drugiej zaś – występuje ogromna liczba użytkowników.

Ci ostatni zwracają uwagę na brak spójności w działaniach organizacji zbiorowego zarządzania oraz w samych stawkach wynagrodzeń (obecnie nie wszystkie organizacje legitymują się zatwierdzonymi stawkami na tych samych polach eksploatacji), a także na iluzoryczną możliwość negocjowania wysokości wynagrodzeń, przez co są oni skazani na stawki określone w cennikach organizacji lub – w przypadku sporów – na długotrwałe i kosztowne procesy sądowe.

Dlatego ustawa wprowadzi ułatwienia dla użytkowników i gwarancje, że zatwierdzony system stawek, w wymienionych przypadkach publicznego odtwarzania, będzie przejrzysty i spójny.

Po pierwsze – zatwierdzone tabele wynagrodzeń będą określały stałe stawki (art. 110¹⁰ ust. 2). Dla łatwej dostępności, będą one publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 110¹⁰ ust. 4). Dotyczyć to będzie także stawek corocznie waloryzowanych (art. 110¹⁰ ust. 5).

Po drugie – postępowania o zatwierdzenie stawek wynagrodzeń za opisane wyżej przypadki publicznego odtwarzania będą prowadzone wspólnie dla kilku organizacji. Odrębne postępowanie będzie dotyczyć utworów muzycznych i słowno-muzycznych oraz odpowiednich praw pokrewnych, a odrębne – utworów audiowizualnych i związanych z nimi praw pokrewnych (art. 110⁹ ust. 3). Postępowanie będzie zatem inicjowane wnioskiem pierwszej organizacji, która przedłoży tabelę do zatwierdzenia (chyba, że – co byłoby pożądane i usprawniło procedurę – organizacje złożą wspólną tabelę). Pozostałe będą zobowiązane do takiego postępowania przystąpić i przedstawić tabele obejmujące ich zakres działania. Wynikiem takiego postępowania będzie tabela wskazująca kwotę obciążenia użytkowników z tytułu eksploatacji określonych utworów i przedmiotów praw pokrewnych oraz udział poszczególnych kategorii uprawnionych (reprezentowanych przez odpowiednie organizacje zbiorowego zarządzania) w tej kwocie (art. 110¹⁰ ust. 3). Natomiast inne postępowania w sprawach o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń na określonym polu eksploatacji toczyć się będą oddzielnie (chyba, że zostanie złożony wspólny wniosek), ale za to przed tym samym zespołem orzekającym (art. 110⁸ ust. 5).

Po trzecie – co jest nie tylko postulowane przez użytkowników, ale też stanowi realizację wymogu art. 8 ust. 2 dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (poprzednio dyrektywy 92/100/WE) – do poboru wynagrodzenia za określone wyżej przypadki publicznego odtwarzania zostanie wyznaczona jedna organizacja. Nastąpi to w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 107¹).

Po czwarte – ustawa dopuści możliwość zastosowania stawki innej niż wynikająca z prawomocnie zatwierdzonej tabeli na podstawie umowy zbiorowej zawartej między organizacją zbiorowego zarządzania a organizacją zrzeszającą użytkowników korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych (art. 110¹³). Taka regulacja pozwoli uwzględnić specyfikę określonego rodzaju działalności użytkowników, co może okazać się niemożliwe w mającej dość ogólny charakter tabeli wynagrodzeń.

Organizacja zbiorowego zarządzania będzie także miała obowiązek przedstawić niższe stawki wynagrodzeń obejmujące instytucje kultury i oświatowe, korzystające z utworów i

przedmiotów praw pokrewnych w zakresie prowadzonej przez nie działalności statutowej, o ile to korzystanie nie będzie łączyć się z osiąganiem korzyści majątkowych (art. 110⁹ ust. 5).

Komisja Prawa Autorskiego, poza kompetencją do zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, otrzyma uprawnienie do jej merytorycznej zmiany (art. 110¹⁰ ust. 1), co również przyczyni się do usprawnienia postępowania (Komisja nie będzie musiała oczekiwać na zmieniony wniosek organizacji, jeżeli będzie zgłaszać zastrzeżenia do propozycji zgłoszonej pierwotnie). Warto w tym miejscu podkreślić, że odmowa zatwierdzenia tabeli w przypadkach ich obligatoryjnego przedstawienia przez organizację nie będzie zwalniać od tego obowiązku. W dalszym ciągu będzie tu rygor cofnięcia zezwolenia. W takim przypadku organizacja będzie musiała niezwłocznie przedstawić nowy wniosek, realizujący postulaty Komisji, które przyczyniły się do odrzucenia poprzedniego.

Organy orzekające w sprawach tabel wynagrodzeń będą przy orzekaniu brać pod uwagę następujące przesłanki (art. 110 i art. 110¹⁰ ust. 1):

- wysokość wpływów osiągniętych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych,
- charakter i zakres korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych,
- zebrany w sprawie materiał dowodowy,
- stanowiska stron postępowania,
- uzasadniony interes społeczny, rozumiany jako wyważenie interesów podmiotów, które będą miały w praktyce obowiązek stosowania tabeli wynagrodzeń, również tych, które nie będą brały udziału w postępowaniu w charakterze strony.

3.2. Etap postępowania sądowego

Uczestnicy postępowania przed Komisją, niezadowoleni z orzeczenia Komisji, będą uprawnieni do złożenia wniosku o przekazanie sprawy o zatwierdzenie tabeli do sądu (art. 110¹¹ ust. 1).

Postępowanie będzie toczyć się przed sądem okręgowym wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia, jako sądem pierwszej instancji (art. 694⁹ § 1 i 2 K.p.c.). Od wyroku tego sądu przysługiwać będzie apelacja, natomiast od orzeczenia sądu apelacyjnego będzie przysługiwać skarga kasacyjna (art. 519¹ § 1 K.p.c.).

3.3. Zmiana tabeli

Poza możliwością stosowania innej stawki niż określona tabeli na podstawie umowy zbiorowej, w przypadku istotnej zmiany okoliczności stanowiących podstawę prawomocnego orzeczenia w sprawie zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, każdy kto wykaże interes prawny (a więc nie tylko organizacja zbiorowego zarządzania), będzie mógł złożyć wniosek o zmianę takiej tabeli (art. 110¹² ustawy o prawie autorskim).

3.4. Przepisy przejściowe

Pierwsze wnioski o zatwierdzenie obligatoryjnych tabel organizacja będzie zobowiązana złożyć w terminie 6 miesięcy od dnia powołania Komisji Prawa Autorskiego na nowych zasadach (art. 4 ust. 5 ustawy nowelizującej). Tabele zatwierdzone na podstawie dotychczasowych przepisów, podobnie jak obecny art. 109 ustawy o prawie autorskim, określający charakter zatwierdzonych stawek wynagrodzeń jako stawek minimalnych, utracą moc po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie (art. 4 ust. 7 ustawy nowelizującej).

4. Inne postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego

Pozostałe postępowania uregulowane projektowaną ustawą toczyć się będą przed trzyposobowymi zespołami orzekającymi. Będą to:

- sprawy z wniosków o wskazanie organizacji właściwej w rozumieniu ustawy (proponowaną nowością jest tu katalog podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku w tej sprawie, którego brak jest obecnie powodem niejednorodnych interpretacji); od orzeczenia będzie przysługiwać odwołanie do sądu okręgowego wskazanego przez Ministra Sprawiedliwości (art. 110¹⁴ ustawy o prawie autorskim w zw. z art. 694⁹ § 1 i 2 K.p.c.);
- spory dotyczące stosowania tabel oraz spory związane z zawarciem umowy dotyczącej reemisji (w tym ostatnim przypadku stanowi to wdrożenie art. 11 dyrektywy Rady 93/83/EWG z 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową); ustawa nie wprowadzi tu zasadniczych zmian w stosunku do obecnie obowiązującej procedury opartej na przepisach K.p.c. o postępowaniu przed sądem polubownym, przesądzona zostanie jednak, kwestionowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (postanowienie SN z 6 grudnia 2007 r., sygn. akt III CZP 107/07, LEX nr 355366), możliwość wniesienia w tych sprawach powództwa do sądu bez uprzedniego przeprowadzenia postępowania przed Komisją Prawa Autorskiego (art. 110¹⁵ ustawy o prawie autorskim); nie dotyczy to sytuacji, w której jedna ze stron sporu wniosła o rozstrzygnięcie sporu przez Komisję – wówczas droga sądowa, do czasu zakończenia sprawy przed Komisją, będzie niedopuszczalna (taką czasową niedopuszczalność drogi sądowej potwierdził SN w wyroku z 3 stycznia 2001 r., sygn. akt IV CSK 303/06, LEX nr 255587);
- sprawy o odtworzenie akt oraz o uzupełnienie, sprostowanie lub wykładnię orzeczenia Komisji; te trzy ostatnie rozpatrywać będzie zespół orzekający, który wydał orzeczenie w danej sprawie, co znacznie usprawni postępowanie – skład orzekający będzie bowiem znał sprawę (art. 110¹⁶ ustawy o prawie autorskim).

5. Postępowanie sądowe

Sądem, który będzie rozpatrywał sprawy z zakresu zbiorowego zarządzania, będzie sąd okręgowy wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia (art. 694⁹ k.p.c.). Taka szczególna właściwość zapewni koncentrację spraw w jednym miejscu oraz spójność orzecznictwa. Jest to pierwszy etap do postulowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego utworzenia wyspecjalizowanych sądów do spraw własności intelektualnej, których właściwość obejmowałaby także sprawy z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Oprócz wymienionych już spraw, sąd ten będzie rozpatrywać także zażalenia od innych orzeczeń zespołów orzekających Komisji Prawa Autorskiego, wydanych w toku postępowania (art. 694¹⁰).

Wyznaczenie tego sądu powinno być pierwszym krokiem do większej modyfikacji obecnego systemu sądownictwa powszechnego, mającej na celu wyodrębnienie wyspecjalizowanego sądu ds. własności intelektualnej

6. Przepisy przejściowe i końcowe

Proponuje się termin 1 stycznia 2009 r., jako dzień wejścia ustawy w życie (art. 5 ustawy nowelizującej).

Pierwsza Komisja Prawa Autorskiego zostanie powołana na nowych zasadach w terminie 2 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy (art. 4 ust. 1). Z dniem jej powołania wygasną mandaty dotychczasowych arbitrów, z wyjątkiem arbitrów wyznaczonych przed tą datą do zespołów orzekających w sprawach spornych, które to postępowania toczyć się będą według przepisów dotychczasowych (art. 4 ust. 2 i 3). Pozostałe postępowania ulegną umorzeniu (art. 4 ust. 4).

7. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Poza wymienionymi w uzasadnieniu przepisami, materia regulowana projektowaną ustawą nie jest przedmiotem wspólnotowej harmonizacji.

8. Notyfikacja norm i aktów prawnych

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

III. Ocena skutków regulacji

1. Wskazanie podmiotów, na które będzie oddziaływać projektowana ustawa

Projektowany akt normatywny będzie miał wpływ na wysokość wynagrodzeń otrzymywanych przez uprawnionych z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych, których pobór i wypłata odbywa się za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania. Ustawa będzie miała też wpływ na działalność organizacji zbiorowego zarządzania, związaną z obrotem powierzonymi prawami. Ponadto określi uprawnienia podmiotów biorących udział w postępowaniach przed Komisją Prawa Autorskiego i związanych z nimi postępowaniach sądowych. Projektowana regulacja wpłynie na wysokość obciążeń finansowych podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych.

2. Konsultacje społeczne

Projekt został przesłany:

- organizacjom zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi,
- innym organizacjom reprezentującym interesy uprawnionych z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych;
- nadawcom radiowym i telewizyjnym;
- organizacjom skupiającym użytkowników praw autorskich i praw pokrewnych;
- właściwym związkom zawodowym i organizacjom pracodawców.

3. Skutki wejścia w życie ustawy

3.1. Wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Ustawa spowoduje konieczność pokrycia z budżetu państwa kosztów:

- wypłaty miesięcznego wynagrodzenia dla przewodniczącego Komisji Prawa Autorskiego i jego zastępcy, w wysokości dwukrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu

Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, dla każdego z nich;

- utworzenia w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego komórki organizacyjnej dedykowanej do obsługi techniczno-organizacyjnej Komisji Prawa Autorskiego oraz kosztów związanych z utworzeniem trzech etatów dla osób zatrudnionych w tej komórce;
- stworzenia niewielkiej liczby dodatkowych etatów sędziowskich w sądzie okręgowym wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości do rozpoznawania spraw z zakresu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi; biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenie urzędu obsługującego Komisję Prawa Autorskiego, szacuje się, iż ilość spraw rozpatrywanych przez Komisję, z których należy zakładać, że znaczna większość przekazana zostanie do rozpoznania przez ten sąd, nie przekroczy rocznie 30 spraw (ok. 20 postępowań w sprawach zatwierdzenia obligatoryjnych tabel wynagrodzeń, ok. 10 postępowań w sprawach zatwierdzenia tabel wynagrodzeń, co do których nie ma obowiązku przedkładania do zatwierdzenia, liczba spraw o wskazanie organizacji właściwej jest znikoma – od 1995 r. odbyła się jedna taka sprawa); ustawa nie będzie miała wpływu na ilość spraw spornych dotyczących zawierania umów o reemisję i stosowania tabel, które będą wnoszone – tak jak dotychczas – do sądu właściwości ogólnej.

3.2. Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy

Ustawa nie wpłynie na rynek pracy.

3.3. Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Ustawa wpłynie pozytywnie na funkcjonowanie przedsiębiorstw w ten sposób, że przyczyni się do pewności obrotu prawami autorskimi i pokrewnymi, wykorzystywanymi w działalności przedsiębiorców, poprzez określenie stałych stawek wynagrodzeń oraz – w przypadku publicznego odtwarzania utworów i przedmiotów praw pokrewnych, które ma miejsce najczęściej w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw – poprzez określenie łącznej kwoty obciążeń tych podmiotów z tytułu dokonywanych odtworzeń.

3.4. Wpływ projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Ustawa nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny

4. Wskazanie źródeł finansowania

Koszty wynikające z projektowanych zmian pokrywane będą z następujących źródeł:

- z budżetu państwa, z części będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, pokryte będą koszty wynagrodzenia dla przewodniczącego Komisji Prawa Autorskiego i jego zastępcy oraz koszt utworzenia i funkcjonowania komórki organizacyjnej obsługującej Komisję Prawa Autorskiego;
- z budżetu państwa, z części będącej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości, pokryte będą koszty zwiększenia liczby etatów sędziowskich w sądzie okręgowym wskazanym przez Ministra Sprawiedliwości do rozpoznawania spraw z zakresu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi;

- koszty wynagrodzenia członków zespołów orzekających Komisji Prawa Autorskiego będą pokrywane z opłat od wniosków składanych do Komisji;
- koszty postępowań przed Komisją Prawa Autorskiego i przed sądem będą pokrywane na zasadach ogólnych określonych w Kodeksie postępowania cywilnego i ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.